

• در آمد

آنچه در زیر آمده، توضیحی است که به قلم معاون سیاسی دبیر کل حزب الله لبنان که در کوران مبارزات شیعیان مظلوم و گروه‌های مقاومت بر علیه اسرائیل غاصب، در کنار شهید دکتر چمران بوده است، به اختصار درباره این شهید بزرگوار به رشته تحریر در آمده و توسط علیرضا موسوی به فارسی برگردانده شده است.

■ گفتاری از حاج حسین خلیل،

معاون سیاسی دبیر کل حزب الله لبنان

تکیه گاه محرومان بود...

جنگ با اسرائیل یا دشمنان داخلی و کسانی که جزو نیروهای وابسته به اسرائیل بودند مثل فالانژها یا دیگران، می رفت.

وقتی شیعیان در منطقه بیروت شرقی تحت محاصره قرار گرفته بودند و حزب کتائب (فالانژیست ها) اقدام به محاصره مناطق شیعی در «نعبه»، «سن القیل»، «دکونین» و «برج حمود» کرده بود، شهید دکتر چمران نخستین کسی بود که به فکر ارسال سلاح به این منطقه و این مردم افتاد. من خود شاهد این امر بودم که او با ماشین های تاکسی سلاح به داخل مناطق محاصره شده می فرستاد؛ زیرا این ماشین ها جای مخفی درست می کرد و یک یا دو یا سه یا چهار تفنگ و جعبه فشنگ و مهمات و مهمات برایشان می فرستاد تا از جان و نوامیس خود دفاع کنند.

او با پشتکار و به نحوی خستگی ناپذیر، به این راه و خط خدمت می کرد. دارای شخصیت علمی و با ایمان و بسیار بسیار به فقیران و تهی دستان نزدیک بود و نسبت به کوچک و بزرگ اهتمام داشت و یکی از اصلی ترین پایه ها و تکیه گاه هایی بود که امام موسی صدر در تأسیس و تشکیل جنبش محرومان بر آنان تکیه داشت. ■

شهید دکتر چمران نخستین کسی بود که به فکر ارسال سلاح به این منطقه و این مردم افتاد. من خود شاهد این امر بودم که او با ماشین های تاکسی سلاح به داخل مناطق محاصره شده می فرستاد؛ زیرا این ماشین ها جای مخفی درست می کرد و یک یا دو یا سه یا چهار تفنگ و جعبه فشنگ و مهمات برایشان می فرستاد تا از جان و نوامیس خود دفاع کنند.

تمام برادران اهتمام داشت؛ نسبت به مشکلات شخصی شان و مشکلات عمومی شان به شکل مستقیم و بلاواسطه مسئول بود؛ یعنی اهل کاغذ بازی و پیام نبود و انسانی اهل عمل و جدی بود. یک لحظه از عمر خود را تلف نمی کرد و هیچ وقت ضایع شده ای نداشت. به پادگان های آموزشی می رفت و مسئول سازماندهی جوانان بود. در دوره های فرهنگی نیز مشارکت داشت.

شهید چمران مؤسس مجموعه های داوطلب «تعبئه» (بسیج) بود. خود شخصاً به محورهای

روابطی که من با شهید چمران داشتم گاهاً بسیار گرم و صمیمی می شد. او دارای تدبیری تشکیلاتی و منظم بود و در فیزیک و برخی رشته های دیگر متخصص بود. تمام تلاش و جهد خود را وقف جنبش امام موسی صدر در لبنان نموده و تمام عواقب و اثرات این امر را پذیرفته بود.

در وضعیت درونی جنبش، او نخستین گروه ها، کادرها و هسته ها را بنیان گذاری کرد و مسئولیت هسته های نظامی را برعهده داشت و جوانان را تشویق به فراگیری فنون نظامی می کرد. او یکی از مبشرین و مبلغین راه امام خمینی (ره) در لبنان بود. او به نسبت بسیار زیادی، در سامان دهی و تشکیل «جنبش محرومین لبنان» (سازمان امل) و در جارت بندی تشکیلات، بدنه، شاخه ها و غیره و ذلک مشارکت داشت و سید موسی صدر در چهار چوب تشکیلاتی سازمان، بسیار به او متکی بود.

دکتر مصطفی چمران خیلی شب زنده دار بود و بسیاری از اوقات، وقتی کار خود را در بیروت تمام می کرد، با وجود این که مسیرش پر از خطرهای گوناگون بود و همواره از سوی بسیاری از دشمنان داخلی و خارجی مورد هدف قرار داشت. ساعت دو - سه نیمه شب به صور باز می گشت.

به کوچک و بزرگ نزدیک بود، یعنی به مشکلات